

ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਪੈਕੇਜ 3.0

12 ਨਵੰਬਰ 2020
ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਹਾਲਤ - ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਿਕਵਰੀ

- ਕੇਸਾਂ ਦੀ 1.47 ਫ਼ੀਸਦੀ ਮੌਤ ਦਰ (ਸੀਐੱਫਆਰ) ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਕੇਸ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 4.89 ਲੱਖ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ।
- ਕੰਪੇਜ਼ਿਟ ਪਰਚੇਜ਼ ਮੈਨੇਜਰ ਇੰਡੈਕਸ (ਪੀਐੱਮਆਈ) ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ 54.6 ਨਾਲੋਂ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਵਧ ਕੇ 58.9 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਨੌਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਟਪੁੱਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ।
- ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਉਰਜਾ ਖਪਤ ਵਾਧਾ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਵਧ ਕੇ 12%
- ਅਕਤੂਬਰ ਲਈ ਕੁੱਲ ਜੀਐੱਸਟੀ ਕਲੈਕਸ਼ਨ 1.05 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਈ, ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ 10% ਦਾ ਵਾਧਾ
- ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਰੇਲਵੇ ਭਾੜੇ ਵਿੱਚ ਐਸਤਨ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ 20% ਦਾ ਵਾਧਾ ਬਨਾਮ 12% ਦਾ ਵਾਧਾ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
- 23 ਅਕਤੂਬਰ, 2020 ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਵਾਧੇ ਵਿੱਚ 5.1% ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ।
- ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਚ ਦਰ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ, ਰਿਕਾਰਡ ਮਾਰਕੀਟ ਪੂੰਜੀਕਰਣ, ਐੱਫਪੀਆਈ ਦੇ ਸੁੱਧ ਨਿਵੇਸ਼ ਪਾਜ਼ਿਟਿਵ ਰਹੇ, ਫੋਰੈਕਸ ਰਿਜ਼ਰਵ - 560 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ
- ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਐੱਫਡੀਆਈ 35.37 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਰਹੀ – ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 13% ਦਾ ਵਾਧਾ।
- ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤਿਮਾਹੀਆਂ ਤੋਂ Q3: 2020-21 (ਤੀਜੇ ਕੁਆਰਟ) ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਪਾਜ਼ਿਟਿਵ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੜ ਬਦਲਾਅ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੰਗ ਦੇ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ।

ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਅਭਿਯਾਨ 1.0 - ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ (1/3)

ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ - ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ:

- ਅੰਤਰ - ਰਾਜ ਪੋਰਟੇਬਿਲਟੀ: 28 ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 1 ਸਤੰਬਰ, 2020 ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੋਰਟੇਬਿਲਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- ਹੁਣ ਇਸ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 68.6 ਕਰੋੜ ਲਾਭਾਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 28 ਰਾਜਾਂ / ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐੱਫਪੀਐੱਸ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਲਗਭਗ 1.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਟਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਪੋਰਟੇਬਿਲਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 28 ਰਾਜਾਂ / ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਪੀਐੱਮ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਰਸ ਦੀ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਨਿਧੀ (ਪੀਐੱਮ ਸਵਾਨਿਧੀ):

- 26.62 ਲੱਖ ਲੋਨ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ,
- ਕੁੱਲ 1373.33 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 13.78 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ 1.0 - ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ (2/3)

- ਕਿਸਾਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਜ਼ਰੀਏ 2.5 ਕਰੋੜ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ: ਹੁਣ ਤੱਕ 183.14 ਲੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ; ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ 157.44 ਲੱਖ ਯੋਗ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕੇਸੀਸੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 1,43,262 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀਮਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਤਸਯ ਸੰਪਦਾ ਯੋਜਨਾ (ਪੀਐੱਮਐੱਮਐੱਸਵਾਈ): ਇੱਕੀ (21) ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 1681.32 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- ਨਬਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਰਕਿੰਗ ਕੈਪੀਟਲ ਫੰਡਿੰਗ: ਇਸ ਖ਼ਾਸ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚੋਂ 25,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ।

ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ 1.0 - ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ (3/3)

- ਈਸੀਐੱਲਜੀਐੱਸ 1.0:
- 61 ਲੱਖ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 2.05 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਮਨਜ਼ੂਰ
- 1.52 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਗਏ
- ਅੰਸ਼ਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਗਾਰੰਟੀ ਸਕੀਮ 2.0: ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ (ਪੀਐੱਸਬੀ) ਨੇ 26,889 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਖਰੀਦਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
- ਐੱਨਬੀਐੱਫਸੀ / ਐੱਚਐੱਫਸੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰਲਤਾ ਯੋਜਨਾ: 7227 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
- ਡਿਸਕੋਮ ਲਈ ਲਿਕਿਊਡਿਟੀ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ: 17 ਰਾਜਾਂ/ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 118,273 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 11 ਰਾਜਾਂ/ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 31,136 ਕਰੋੜ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ 2.0 - ਪ੍ਰਗਤੀ

- ਇਹ ਐਲਾਨ 12 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
- ਫੈਸਟੀਵਲ ਐਡਵਾਂਸ ਲਾਂਚ - ਐੱਸਬੀਆਈ ਉਤਸਵ ਕਾਰਡ ਵੰਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।
- ਐੱਲਟੀਸੀ ਵਾਊਚਰ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ।
- ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 25,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
- 11 ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਰਹਿਤ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 3621 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ 3.0

1. ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਹੁਲਾਰਾ

ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ (1/3)

- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ (ਪੀਐੱਮਆਰਪੀਵਾਈ) ਨੂੰ 31.3.2019 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਰਸਮੀਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
- ਪੀਐੱਮਆਰਪੀਵਾਈ ਅਧੀਨ 1,21,69,960 ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ 1,52,899 ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ 8300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੁੱਲ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
- ਕੋਵਿਡ ਰਿਕਵਰੀ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ “ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ” ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
- **ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਾਭਾਰਥੀ (ਨਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ):-**
- ਈਪੀਐੱਫਓ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ 15000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ।
- ਈਪੀਐੱਫ ਮੈਂਬਰ, 15000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਨਖਾਹ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ – ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 01.03.2020 ਤੋਂ 30.09.2020 ਤੱਕ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 01.10.2020 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1. ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ (2/3)

1. ਈਪੀਐੱਫਓ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਤੰਬਰ, 2020 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ:
  - ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਨਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਹਵਾਲਾ ਅਧਾਰ 50 ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਨ।
  - ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਨਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਹਵਾਲਾ ਅਧਾਰ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ।
2. ਈਪੀਐੱਫਓ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੀਆਂ।
3. ਯੋਜਨਾ 30 ਜੂਨ 2021 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ।

1. ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਬਸਿਡੀ ਸਹਾਇਤਾ (3/3)

1. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ 01.10.2020 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਵੇਂ ਯੋਗ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ:

- 1000 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ: ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ (ਉਜਰਤਾਂ ਦਾ 12%) ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ (ਉਜਰਤ ਦਾ 12%) ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਦਾ 24%।
- 1000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ: ਸਿਰਫ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਈਪੀਐੱਫ ਯੋਗਦਾਨ (ਈਪੀਐੱਫ ਤਨਖਾਹ ਦਾ 12%)

2. ਨਵੇਂ ਯੋਗ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਈਪੀਐੱਫਓ ਅਕਾਊਂਟ (ਯੂਏਐੱਨ) ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

2. ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਾਈਨ ਗਾਰੰਟੀ ਯੋਜਨਾ (ਈਸੀਐੱਲਜੀਐੱਸ 1.0) (1/2)

- ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਅਭਿਯਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- ਇਹ ਯੋਜਨਾ 31 ਮਾਰਚ, 2021 ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ।
- ਪੂਰੀ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਮਾਨਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ।
- 29.2.2020 ਨੂੰ ਖੜੇ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ 20% ਤੱਕ ਦਾ ਹੋਰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ 29.2.2020 ਨੂੰ 50 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 29.2.2020 ਤੋਂ 60 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ 250 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਦਾ ਸਲਾਨਾ ਟਰਨਓਵਰ ਸੀ।
- ਯੋਗ ਇਕਾਈਆਂ - ਐੱਮਐੱਸਐੱਮਈ ਇਕਾਈਆਂ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਉੱਦਮੀ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੋਨ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ
- 12.11.2020 ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
  - 61 ਲੱਖ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 2.05 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
  - 1.52 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਈਸੀਐੱਲਜੀਐੱਸ 2.0 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ:

ਤਣਾਅ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ (2/2)

- ਸੀਮਾ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਤੇ 100% ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਜਮਾਨਤੀ ਮੁਕਤ ਵਾਧੂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ -
- ਕਾਮਥ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣੇ ਗਏ 26 ਤਣਾਅ ਵਾਲੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 29.2.2020 ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।
- 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਸਲਾਨਾ ਟਰਨਓਵਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਉੱਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ।
- 29.2.2020 ਤੋਂ 30 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਬਕਾਏ (ਐੱਸਐੱਮਏ 0) ਤੱਕ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ।
- 29.02.2020 ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਉੱਤੇ 20% ਤੱਕ ਦਾ ਹੋਰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ।
- ਈਸੀਐੱਲਜੀਐੱਸ 2.0 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 5 ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮੋਹਲਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
- ਸਕੀਮ 31.3.2021 ਤੱਕ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।
- ਈਸੀਐੱਲਜੀਐੱਸ 2.0 ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਤਣਾਅ ਵਾਲੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਐੱਸਐੱਸਐੱਸਐੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ ਜੇ ਯੋਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦਨ – ਅਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 10 ਚੈਂਪੀਅਨ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਲਈ 1.46 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ (1/2)

- ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 51,355 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 3 ਸੈਕਟਰਾਂ ਲਈ ਪੀਐੱਲਆਈ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ:
- 40,995 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮੋਬਾਈਲ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਲਈ;
- 6,940 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਟਿਕਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੈਟੀਰੀਅਲ (ਕੇਐੱਸਐੱਮ), ਡਰੱਗ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟਸ ਅਤੇ ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਇਨਗ੍ਰੀਡੀਏਂਟਸ (ਏਪੀਆਈ) ਦੇ ਲਈ।
- 3,420 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਲਈ।
- 10 ਹੋਰ ਚੈਂਪੀਅਨ ਸੈਕਟਰ (ਅਗਲੀ ਸਲਾਈਡ) ਹੁਣ ਘਰੇਲੂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਲਿੰਕਡ ਇਨਸੈਂਟਿਵ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣਗੇ।
- ਇਸ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ।

3. ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦਨ – ਅਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 10 ਚੈਂਪੀਅਨ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਲਈ 1.46 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ (2/2)

ਸਰਕਾਰ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਲਿੰਕਡ ਇੰਨਸੈਂਟਿਵ (ਪੀਐੱਲਆਈ) ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੇਗੀ

ਸੈਕਟਰ	ਨਵੇਂ ਪੀਐੱਲਆਈ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚਾ (ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)
ਅਡਵਾਂਸ ਸੈੱਲ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਬੈਟਰੀ	18,100
ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ / ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਉਤਪਾਦ	5,000
ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਅਤੇ ਆਟੋ ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ	57,042
ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗਜ਼	15,000
ਟੈਲੀਕੌਮ ਅਤੇ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਉਤਪਾਦ	12,195
ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਉਤਪਾਦ	10,683
ਫੂਡ ਉਤਪਾਦ	10,900
ਉੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਸੋਲਰ ਪੀਵੀ ਮੋਡੀਊਲ	4,500
ਵਾਈਟ ਗੁਡਸ (ਏਸੀ ਅਤੇ ਐੱਲਈਡੀ)	6,238
ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ ਸਟੀਲ	6,322
ਕੁੱਲ	1,45,980

4. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ (ਪੀਐੱਮਏਵਾਈ) – ਸ਼ਹਿਰੀ ਲਈ 18,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਲਾਗਤ ਖਰਚ

- ਹਾਉਸਿੰਗ ਅਤੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਮੁੜ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਦੇ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਰਿਕਵਰੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। (ਸਵਾਮੀਹੁ - 135 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ 13,200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੁਕੇ ਹੋਏ 87,000 ਮਕਾਨ / ਫਲੋਟ ਪੂਰੇ ਹੋਣਗੇ)
- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।
- 2020-21 ਦੇ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਬਜਟ ਸਰੋਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ – ਸ਼ਹਿਰੀ (ਪੀਐੱਮਵਾਈਯੂ) ਲਈ 18,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਹ ਇਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ 8,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।
- ਇਸ ਨਾਲ 12 ਲੱਖ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ 18 ਲੱਖ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ।
- ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਨੌਕਰੀਆਂ - 78 ਲੱਖ, ਸਟੀਲ - 25 ਐੱਲਐੱਮਟੀ, ਸੀਮਿੰਟ - 131 ਐੱਲਐੱਮਟੀ।

5. ਸਪੋਰਟ ਫ਼ਾਰ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਇਨਫ਼ਾਸਟ੍ਰਕਚਰ - ਰਿਲੈਕਸੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਈਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਡਿਪੋਜ਼ਿਟ (ਈਐੱਮਡੀ) ਅਤੇ ਪਰਫ਼ਾਰਮੈਂਸ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਐਨ ਗਵਰਨੈਂਟ ਟੈਂਡਰਜ਼

- ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ 5 ਤੋਂ 10% ਦੀ ਬਜਾਏ 3% ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
  - ਚਲ ਰਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਨ।
  - ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਿਜ਼ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
  - ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਟੈਂਡਰਾਂ ਲਈ ਈਐੱਮਡੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿੱਡ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਆਮ ਵਿੱਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ 31.12.2021 ਤੱਕ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਲਾਕਿੰਗ ਅੱਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬੀਜੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਵੇਗਾ।

6. ਮੰਗ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਡਿਵੈਲਪਰਾਂ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ।
- ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਸੀਏ 10% ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰਕਲ ਦਰ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਕੀਮਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਐਲਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 30 ਜੂਨ 2021 ਤੱਕ, 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਮੁਢਲੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਅੰਤਰ ਨੂੰ 10% ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 20% (ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਸੀਏ ਅਧੀਨ) ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।
- ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 (2) (ਐਕਸ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 20% ਤੱਕ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਇਹ ਉਪਾਅ ਘਰਾਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਡਿਵੈਲਪਰਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਣ-ਵਿਕੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ (ਘਰਾਂ) ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ।

7. ਇਨਫ਼ਾ ਡੈੱਟ ਫਾਈਨਾਂਸਿੰਗ ਲਈ 1.10 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪਲੈਟਫਾਰਮ - ਐੱਨਆਈਆਈਐੱਫ ਡੈੱਟ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਵਿੱਚ 6000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਕਿਊਟੀ ਨਿਵੇਸ਼

- 3 ਐੱਨਆਈਆਈਐੱਫ ਫੰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਾਊਨਸਟ੍ਰੀਮ ਫੰਡਾਂ, ਪਲੈਟਫਾਰਮਾਂ ਅਤੇ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਨਿਵੇਸ਼ 19,676 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ।
- ਐੱਨਆਈਆਈਐੱਫ ਸਟ੍ਰੈਟਜਿਕ ਆਪ੍ਰਚੁਨੀਟੀ ਫੰਡ ਨੇ ਇੱਕ ਡੈੱਟ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐੱਨਬੀਐੱਫਸੀ ਇਨਫ਼ਾ ਡੈੱਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐੱਨਬੀਐੱਫਸੀ ਇਨਫ਼ਾ ਵਿੱਤ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
- ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਕੋਲ ਇੱਕ ਲੋਨ ਬੁੱਕ ਹੈ – ਜਿਸ ਵਿੱਚ 8000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 10,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡੀਲ ਪਾਈਪਲਾਈਨ।
- ਐੱਨਆਈਆਈਐੱਫ ਏਆਈਐੱਫਐੱਲ (ਏਏ ਰੇਟਿੰਗ) ਅਤੇ ਆਈਐੱਫਐੱਲ (ਏਏਏ ਰੇਟਿੰਗ) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਂਡਾਂ ਸਮੇਤ, ਬਜ਼ਾਰ ਤੋਂ 95,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕੇਗੀ।
- 2025 ਤੱਕ, 110,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਨਫਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ।
- ਐੱਨਆਈਆਈਐੱਫ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਦੀ ਇਕਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 2000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।
- ਸਰਕਾਰ 6000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਇਕਿਊਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।
- ਬਾਕੀ ਇਕਿਊਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

8. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਸਬਸਿਡੀ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਦਾਂ ਲਈ 65,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

- 2019-20 ਵਿੱਚ 571 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲੋਂ ਖਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ 17.8% ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਨਸੂਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੀਜੇ ਹੋਏ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ।
- 2016-17 ਵਿੱਚ ਖਾਦ ਦੀ ਖਪਤ 499 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਸੀ, 2020-21 ਵਿੱਚ ਵਧ ਕੇ 673 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।
- ਸਬਸਿਡੀ ਵਾਲੇ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ 140 ਮਿਲੀਅਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ।
- ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 65,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

9. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਹੁਲਾਰਾ - ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ਼ਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧਾ

- 116 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ਼ਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 37,543 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਏ ਹਨ।
- ਪੀਐੱਮਜੀਕੇਆਰਵਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਨਰੇਗਾ, ਪੀਐੱਮਜੀਐੱਸਵਾਈ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- 2020-21 ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਮਨਰੇਗਾ ਨੂੰ 61,500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ 1.0 ਵਿੱਚ 40,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
- ਅੱਜ ਤੱਕ ਮਨਰੇਗਾ ਤਹਿਤ 73,504 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 251 ਕਰੋੜ ਮਾਨਵ ਦਿਵਸਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।
- ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ਼ਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਲਈ 10,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਹ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰੇਗਾ।

10. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ - ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਐਗਜ਼ਿਮ ਬੈਂਕ ਨੂੰ 3000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

- ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਐਗਜ਼ਿਮ ਬੈਂਕ ਨੇ ਆਈਡੀਏਐਮੋਸ (ਆਈਡੀਆਜ਼) ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਸੀਮਾ (ਐੱਲਓਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਐੱਲਓਸੀ ਦੇ 75% ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ, ਬਿਜਲੀ, ਸੰਚਾਰ, ਸੜਕ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ, ਆਟੋ ਅਤੇ ਆਟੋ ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ, ਖੰਡ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
- ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਕੁੱਲ 10.50 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ 811 ਨਿਰਯਾਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਐੱਲਓਸੀ ਦੁਆਰਾ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।
- ਆਈਡੀਏਐਮੋਸ (ਆਈਡੀਆਜ਼) ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਗਜ਼ਿਮ ਬੈਂਕ ਨੂੰ 3,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

11. ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਤੇਜਕ

- ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 10,200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧੂ ਬਜਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
  - ਘਰੇਲੂ ਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਣ।
  - ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਨਸੈਂਟਿਵ।
  - ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ।
  - ਗ੍ਰੀਨ ਊਰਜਾ

12. ਕੋਵਿਡ ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਰ ਐਂਡ ਡੀ ਗ੍ਰਾਂਟ

- ਬਾਇਓ - ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕੋਵਿਡ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਵਿਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ 900 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ।

ਪੂੰਜੀ ਸਮੇਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਖਰਚੇ

ਸਭ ਲਈ ਘਰ - ਪੀਐੱਮਏਵਾਈ - ਸ਼ਹਿਰੀ	18,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਹੁਲਾਰਾ	10,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਕੋਵਿਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਰ ਐਂਡ ਡੀ ਗ੍ਰਾਂਟ - ਭਾਰਤੀ ਵੈਕਸੀਨ ਵਿਕਾਸ	900 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਨਸੈਂਟਿਵ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਣ	10,200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ - ਐਗਜ਼ਿਮ ਬੈਂਕ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	3,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ - ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਲਿੰਕਡ ਇਨਸੈਂਟਿਵ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ	1,45,980 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ - ਖਾਦ ਸਬਸਿਡੀ	65,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ - ਐੱਨਆਈਆਈਐੱਫ ਡੈਬਟ ਪੀਐੱਫ ਵਿੱਚ ਇਕਿਊਟੀ ਨਿਵੇਸ਼	6000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ (ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 36,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ)	6,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਕੁੱਲ	2,65,080 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

ਅੱਜ ਤੱਕ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਉਤੇਜਕ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਸੀ. ਨੰ.	ਆਈਟਮ	ਰੁਪਏ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ
1.	ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਪੈਕੇਜ (ਪੀਐੱਮਜੀਕੇਪੀ) +	1,92,800
2.	ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਅਭਿਯਾਨ 1.0	11,02,650
3.	ਪੀਐੱਮਜੀਕੇਪੀ ਅੰਨ ਯੋਜਨਾ - ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ - 5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਵਾਧਾ	82,911
4.	ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਅਭਿਯਾਨ 2.0 (12 ਅਕਤੂਬਰ)	73,000
5.	ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਅਭਿਯਾਨ 3.0	2,65,080
6.	31 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਤੱਕ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਉਪਾਅ	12,71,200
ਕੁੱਲ		29,87,641

ਪੰਨਵਾਦ